

תלמודו בידו

דף יא עמוד ב

[א] היושב בתענית שאינו חייב בה, האם הוא נקרא חוטא או קדוש ?

[ב] האם יחיד המתענה מתפלל תפילת עננו ?

[ג] יחיד שהתענה ולא טעם בסוף התענית, ולאחר שעה החליט להתענות עד הבקר, האם למחרת מתפלל "עננו" ומדוע ?

[ד] קנקן יין עשוי חרס של גוי, האם הוא מותר בשימוש ?

[ה] באיזה בגד שימש משה בשבעת ימי המלואים ?

[א] שמואל: חוטא. שאם נזיר המצער עצמו מיין נקרא חוטא, כל שכן המצטער בכל. והכתוב "קדוש יהיה", מלמד רק ששער נזיר אסור בהנאה.

ר' אלעזר: היכול לסבול צער התענית נקרא קדוש, שמתוך כך עוונותיו מתמקקים. כפי שמצינו בנזיר שנקרא קדוש ורק נזיר שנטמא במת נקרא חוטא.

אינו יכול לסבול הצער ומתענה, נקרא חוטא. שאסור להכחיש את עצמו.

ריש לקיש: נקרא חסיד, מלבד תלמיד חכם המתענה ומתוך כך אינו יכול ללמוד.

[ב] קיבל על עצמו תענית ביום אתמול במנחה, למחרת יוסיף "עננו" בתפילה. ואפילו אם אכל ושתה כל הלילה עד עמוד השחר.

[ג] הדין: אינו מתפלל עננו, אפילו אם עדיין לא אכל.

הטעם: לרב יוסף; 1. אין מתענים לשעות ושהרי אין כאן קבלה להתענות לילה שלם, ולא חלה התענית כלל, ורשאי לאכול בהמשך הלילה.

2. מתענים לשעות, אלא שאינה חשובה דיה להתפלל בה עננו.

לאביי, מתענים לשעות, והמתענה לשעות מתפלל עננו.

אך במקרה זה לן בתעניתו בלי שקיבל על עצמו תענית כלל.

[ד] משעברו עליו שנים עשר חודש, או שעירה בו מים שלשה ימים מעת לעת, מותר.

[ה] בחלוק לבן של פשתן בלא שפה, שלא יחשדו בו שמטמין מעות הקדש בתפרי הבגד.